

Miljöprövningsdelegationen

Eolus Vind AB
Att. Ylva Sörqvist Hultgren
Torsgatan 5 A
411 04 Göteborg

Tillstånd enligt miljöbalken (1998:808) till gruppstation för vindkraft (verksamhetskod 40.90)

Beslut

Tillstånd

Miljöprövningsdelegationen inom Länsstyrelsen meddelar Eolus Vind AB (organisationsnummer 556389–3956) tillstånd enligt miljöbalken (1998:808) till uppförande och drift av gruppstation för vindkraft på fastigheterna Tofteryds-Torp 1:7 och 1:13 samt Mörhult 1:17 i Vaggeryds kommun.

Tillståndet omfattar uppförande och drift av maximalt fyra vindkraftverk med en totalhöjd om maximalt 200 meter.

Tillståndet gäller i 35 år från det att beslutet vunnit laga kraft.

Miljöprövningsdelegationen godkänner den upprättade miljökonsekvensbeskrivningen i ärendet.

Villkor

För tillståndet gäller följande villkor:

Allmänt

1. Om inte annat föreskrivs i villkoren nedan, ska verksamheten bedrivas i huvudsaklig överensstämmelse med vad sökanden har angivit i ansökningshandlingarna och i övrigt i ärendet angivit eller åtagit sig.
2. Vindkraftverken ska placeras inom en radie av 30 meter från respektive turbinposition som anges i bilaga 1 till detta beslut. Efter godkännande från Försvarsmakten får vindkraftverken placeras inom en radie av 50 meter från respektive turbinposition.
3. Förslag till slutlig placering av vindkraftverk, väg- och ledningsdragningar, placering av uppläggnings- och uppställningsytor, transformatorstationer med mera, ska lämnas till tillsynsmyndigheten för samråd senast tre månader innan anläggningsarbeten påbörjas. Förslaget ska även inbegripa skuggberäkningar för bostäder, beräkningar som verifierar att 40 dBA ekvivalent ljudnivå vid bostäder innehålls, samt beräkningar

som verifierar att lågfrekventa ljud inomhus i bostadsrum på grund av verksamheten inte överstiger följande värden.

Tersband (Hz)	Ljudtrycksnivå (dB)
31,5	56
40	49
50	43
63	42
80	40
100	38
125	36
160	34
200	32

Buller

4. Den ekvivalenta ljudnivån från vindkraftanläggningen får utomhus vid bostäder inte överstiga 40 dBA.

Den ekvivalenta ljudnivån ska kontrolleras genom närfältsmätningar och beräkningar eller genom immissionsmätningar vid bostäder. Inom ett år från det att vindkraftanläggningen tagits i drift eller vid den senare tidpunkt som tillsynsmyndigheten bestämmer ska en kontroll av den ekvivalenta ljudnivån utföras. Kontroll ska därefter ske så snart det skett förändringar i verksamheten som kan medföra att värdet riskerar att överskridas eller när tillsynsmyndigheten anser att kontroll av ljudnivån är befogad.

Skuggning

5. Rörliga skuggor från vindkraftanläggningen får inte överstiga 8 timmar per år på störningskänslig plats vid bostäder. Som störningskänslig plats räknas uteplats eller en yta på 25 m², som används för t.ex. rekreation, vila eller arbete, i anslutning till bostäder.

Kontroll av villkoret ska utföras genom att den faktiska skuggtiden ska beräknas och/eller mätas för de bostäder som teoretiskt kan utsättas för rörliga skuggor överstigande 8 timmar per år.

Hinderbelysning

6. Hinderbelysningen ska om möjligt avskärmas och ljusintensiteten reduceras så mycket som gällande lagstiftning medger.

Kemikalie- och avfallsfrågor

7. Kemiska produkter och farligt avfall ska förvaras väl uppmärkta och hanteras på sådant sätt att förorening av mark och vatten inte riskeras.

Fladdermöss

8. För att minska risken för skada på fladdermöss ska vindkraftverken stängas av när medelvindhastigheten under 10 minuter är lägre än 6 m/s vid verkens nav och temperaturen samtidigt är över 14°C. Detta gäller från solnedgång till soluppgång under perioden 15 juli till 15 september.

Övrigt

9. Vindkraftverken ska ges en enhetlig och diskret utformning och färgsättning. Reklam får inte förekomma på vindkraftverken.
10. När verksamheten i sin helhet eller i någon del upphör ska detta i god tid dessförinnan anmälas till tillsynsmyndigheten. Då verksamheten upphört ska vindkraftverken, maskinhus, transformatorer och ledningar, samt annan utrustning tas bort. Eventuella kemiska produkter och farligt avfall ska tas omhand på sådant sätt som tillsynsmyndigheten bestämmer. Återställande av vägar ska ske i samråd med tillsynsmyndigheten. Verksamheten ska anses som nedlagd om elproduktion inte har bedrivits under ett år, eller om giltigt tillstånd inte föreligger. Som nedlagd verksamhet räknas även del av anläggningen, såsom enskilda vindkraftverk, som varaktigt tas ur drift.

Avvecklingen av verksamheten ska ske i samråd med tillsynsmyndigheten och vara genomförd i sin helhet vid tillståndstidens utgång.
11. Verksamheten ska kontrolleras enligt ett kontrollprogram. Förslag på kontrollprogram omfattande anläggningsarbeten ska lämnas in till tillsynsmyndigheten senast sex veckor innan arbetena påbörjas. Kontrollprogram för verksamheten i sin helhet ska lämnas till tillsynsmyndigheten senast sex månader efter det att tillståndet tagits i anspråk eller vid den senare tid som tillsynsmyndigheten bestämmer. Programmet ska bland annat omfatta kontroll av ljudnivå och skuggning med avseende på mätmetod, mätfrekvens och utvärderingsmetod.
12. Förstagångsbesiktning av anläggningen ska utföras av utomstående, sakkunnig besiktningsförrättare inom sex månader från det att verksamheten har satts igång. Förslag till besiktningsförrättare och program för besiktningen ska inlämnas till tillsynsmyndigheten i god tid innan besiktningen påbörjas. Besiktningsrapport ska inges till tillsynsmyndigheten.

Ekonomisk säkerhet

För att säkerställa att de avslutnings- och återställningsåtgärder som kan påkallas i händelse av att verksamheten upphör kan fullgöras, ska en säkerhet på minst 650 000 kronor per verk ställas. Säkerheten ska visas vara betryggande för sitt ändamål och ska prövas och godkännas av Miljöprövningsdelegationen innan någon del av tillståndet får tas i anspråk. Av säkerheten ska framgå Länsstyrelsens diarienummer 551-6219-18. Säkerheten förvaras av Länsstyrelsen i Jönköpings län.

Om delar av vindkraftanläggningen inte kommer till stånd eller nedmonteras kan säkerhetens storlek omprövas och reduceras under tillståndstiden.

Igångsättningstid

Den med tillståndet avsedda verksamheten ska ha satts igång senast fem år efter det att beslutet vunnit laga kraft. I annat fall förfaller tillståndet avseende de verk som inte satts igång. Verksamhetsutövaren ska meddela tillsynsmyndigheten när verksamheten satts igång.

Delegerade frågor

Miljöprövningsdelegationen överlåter med stöd av 19 kap. 5 § 9 p. jämfört med 22 kap. 25 § tredje stycket miljöbalken åt tillsynsmyndigheten att föreskriva de ytterligare villkor som kan föranledas av villkor 3 och 10.

Kungörelsedelgivning

Miljöprövningsdelegationen beslutar med stöd av 49 § delgivningslagen (2010:1932) att delgivning av detta beslut ska ske genom kungörelse på sätt som anges i bilaga 2.

Redogörelse för ärendet

Bakgrund

Eolus Vind AB lämnade i juli 2014 in en ansökan om tillstånd enligt miljöbalken för uppförande och drift av gruppstation för vindkraft med 13 vindkraftverk på fastigheterna Tofteryds-Skog 1:4 och 2:1, Norra Hult 1:5, 1:6 och 1:9, Tofteryds-Gimmarp 1:2, 1:3 och 1:4, Tofteryds-Torp 1:7 och 1:13 samt Mörhult 1:17 i Vaggeryds kommun.

Miljöprövningsdelegationen avslag ansökan genom beslut den 17 augusti 2017.

Eolus Vind AB överklagade beslutet. Regeringen avslag genom beslut den 17 maj 2018 ansökan avseende uppförande av vindkraftverk 1–9 med de koordinater som angivits i ansökan. Regeringen upphävde Miljöprövningsdelegationens beslut och lämnade ärendet åter till Miljöprövningsdelegationen för ny behandling vad gäller vindkraftverk 10–13 med de koordinater som angivits i ansökan.

Eolus Vind AB har i ett nytt yrkande, om uppförande av sju vindkraftverk, justerat placeringen av verk 4, 6 och 8 så att de är utanför Försvarmaktens intresseområde. Miljöprövningsdelegationen har genom delbeslut den 30 januari 2019 avvisat ansökan i den del som avser yrkande av uppförande av vindkraftverk 4, 6 och 8.

Samråd

Samråd med Länsstyrelsen i Jönköpings län och Vaggeryds kommun genomfördes den 23 oktober 2013. Samråd med allmänheten skedde genom samrådsmöte den 12 maj 2014. Allmänheten kallades till mötet genom annons i lokaltidningar samt genom personlig inbjudan som skickades ut till fastighetsägare inom 2 000 meter från något planerat vindkraftverk. Samråd med myndigheter har skett genom utskick av samrådsunderlag.

Ärendets handläggning

Den ursprungliga ansökan, med miljökonsekvensbeskrivning, har kungjorts i Jönköpings-Posten och Värnamo Nyheter. Handlingarna har hållits tillgängliga för allmänheten i enlighet med bestämmelserna i miljöbalken.

Miljöprövningsdelegationen har genomfört remissförfarande med Länsstyrelsen i Jönköpings län, Kommunstyrelsen i Vaggeryds kommun, Miljö- och byggnämnden i Vaggeryds kommun, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Trafikverket, Försvarmakten och Luftfartsverket.

Efter att ärendet återförvisats till Miljöprövningsdelegationen har ansökan med miljökonsekvensbeskrivning kungjorts på nytt i Jönköpings-Posten och Värnamo Nyheter. Kopia av kungörelsen har skickats till remissinstanserna och övriga som tidigare har yttrat sig i ärendet.

Sökanden har beretts tillfälle att lämna synpunkter på de remissvar som inkommit och vad som i övrigt har tillförts ärendet.

Ansökan med yrkanden och åtaganden

Yrkanden

Eolus Vind AB ansöker slutligen om tillstånd enligt miljöbalken till att uppföra och driva en gruppstation för vindkraft bestående av högst fyra vindkraftverk med en totalhöjd på maximalt 200 meter på fastigheterna Tofteryds-Torp 1:7 och 1:13 samt Mörhult 1:17 i Vaggeryds kommun. Bolaget ansöker även om tillstånd att få anlägga för verksamheten erforderliga vägar i huvudsaklig överensstämmelse med vad som anges i miljökonsekvensbeskrivningen. Bolaget ansöker vidare att miljöprövningsdelegationen ska

- bestämma igångsättningstiden enligt 22 kap. 25 § andra stycket sista meningen miljöbalken till fem år från lagakraftvunnet tillstånd,
- bestämma att tillståndet ska gälla i 35 år från det att det vunnit laga kraft,
- godkänna miljökonsekvensbeskrivningen samt
- meddela villkor i enlighet med vad som anges i ansökan.

Åtaganden

Bolaget åtar sig att inte utföra anläggningsarbeten av hårdgjorda ytor (vägar, kranplatser och dylikt) under perioden 1 maj till den 31 augusti i närheten av potentiella lokaler för nattskärra.

Förslag till villkor

Bolaget har föreslagit villkor för verksamheten.

Sökandens beskrivning av verksamheten

Av ansökningshandlingarna och av vad sökanden i övrigt har angett framgår bland annat följande:

Lokalisering

Etableringsplatsen ligger drygt 7 km sydost om Vaggeryd och cirka 8 km öster om Skillingaryd. Landskapet är skogbeklätt och småkuperat. Vindkraftverken kommer att etableras mellan 250–270 m över havet på en nord-sydgående ås. Föreslagna lokaliseringar ligger utanför detaljplanelagt område. Det finns inga nationalparker, djur- och växtskyddsområden samt kultur- och naturreservat, inom etableringsområdet. Närmsta skyddade område är Rosendala-Jutabygget som är riksintresse för naturvård och finns cirka 750 m från verk 10.

Anläggningsarbeten

Vid varje vindkraftverk krävs en grusad hårdgjord yta om cirka 1 500 - 3 000 m² för uppställning av kran, hjälpkran och torndelar. För att kunna transportera vindkraftverken till platsen krävs långa och tunga transporter, vilket ställer stora krav på vägarnas bärighet och utformning. Befintliga vägar kommer att nyttjas i möjligaste mån. För området kommer totalt cirka 3,4 km ny väg att behöva anläggas och cirka 8,9 km befintlig väg förstärkas (uppgifterna avser ursprunglig ansökan med 13 verk). Fundamentet som vindkraftverket ska stå på ska gjutas eller förankras i berget. Fundamenten läggs ett par meter under markytan och har en area om cirka 100–400 m². Ledningsdragning för internt elnät sker med markförlagd kabel. Vanligtvis förläggs kraft- och optokablar längs eller i vägdragningen då detta innebär samordningsvinster i anläggningsskedet och för att inte göra intrång i mark som inte påverkas av andra anläggningsåtgärder. Undersökning av skyddade natur- och kulturvärden kommer att

ske innan etablering av kontrollbyggnader och transformatorstation för att minimera negativ påverkan. Några passager över våt/sankmark bedöms kunna utgöra anmälningspliktig vattenverksamhet.

Utsläpp till luft och vatten

Under anläggningsfasen kommer luftrecipienten att påverkas marginellt av utsläpp av bl.a. kväveoxider som transporterna genererar. Utsläpp till mark och vatten av oljor, bränsle eller andra kemikalier kan ske från de maskiner och fordon som används i anläggningsarbeten. Inga specifikt störningskänsliga områden såsom vattenskyddsområden eller områden med förhöjd spridningsrisk finns i närheten av de tänkta platserna för något verk. Kvalificerad personal med modern maskinpark kommer att anlitas för alla markentreprenader och saneringsutrustning kommer att finnas i maskiner som innehåller betydande mängder kemikalier/bränslen.

Kemiska produkter och avfall

Vindkraftverken är vattenkylda och kylsystemen innehåller cirka 25 liter glykol. Vindkraftverkens växellådor, om de har växellåda, innehåller normalt några hundra liter smörjolja. Dessutom finns några hundra liter hydraulolja i styrsystemens mekaniska komponenter. Utöver detta förekommer smörjfett i samband med underhåll av den maskinella utrustningen. Den olja som finns i växellådor och transformatorer ska inte kunna nå omgivningen vid ett eventuellt läckage, eftersom transformatorn normalt är en tät konstruktion. Om ett läckage inträffar fungerar botten som ett kar som samlar upp oljan. Avfall under drift består i huvudsak av smörjolja som hanteras och omhändertas enligt gällande regler.

Transporter

Transportbehovet vid anläggande av vindkraftverk utgörs i huvudsak av transporter i samband med byggandet av fundament, vägar, elnätmaterial och kabeltrummor. Detta innebär att i storleksordningen 1 870 - 2 390 tunga transporter kommer till eller rör sig inom området under anläggningsfasen. Vid en anläggningsfas på cirka 6 månader innebär det cirka 14–18 tunga transportrörelser per vardag, i genomsnitt (uppgift om antal transporter avser ansökan om 13 verk).

Fåglar

Fågelinventeringar har genomförts i april samt juni 2013. Vid skogshönsinventeringen konstaterades att orre, tjäder och järpe är fåtaliga i området. Spelplatser har identifierats, men inte i den omfattning eller med det antalet spelande tuppar att det enligt praxis anses utgöra hinder för en etablering. Som hänsyn till de fågelvärden som har identifierats kommer anläggningsarbeten inte att utföras i närheten av identifierade spelplatser för orre och tjäder under deras respektive parningsperiod. Även inventering av nattskärar har utförts och här gav inventeringen att området höll relativt många nattskärar.

En fördjupad rovfågelsinventering har utförts. Vid inventeringen observerades inga kungsörnar och endast en övrig rovfågel, en ormvråk. Resultatet av inventeringen tillsammans med insamlade uppgifter från Artportalen, Artdatabanken och Skillingaryds/Vaggeryds Ornitologiska Förening visar på att området inte hyser revir av kungsörn.

Fladdermöss

Inventering av fladdermöss har utförts i maj, juli samt augusti år 2013. Fladdermöss kan påverkas i anläggningsskedet genom att anläggning av t.ex. vägar, vindkraftverk eller

uppställningsytor gör att miljöer som är viktiga för fladdermössen försvinner eller försämras. De något bättre miljöerna för fladdermöss i Hult och Rosendala ligger på tillräckligt avstånd från anläggningen för att någon märkbar påverkan knappast kommer ske. Sammanlagt hittades fem arter. Flest registreringar gjordes av de tre arter som är de vanligaste i södra Sveriges skogsbygder, nämligen nordisk fladdermus, långörad fladdermus och Brandts fladdermus (och/eller mustaschfladdermus vilken kan förväxlas med Brandts fladdermus). Utöver de tre vanligaste arterna hittades dvärgfladdermus och troligen även vattenfladdermus.

Naturmiljö

För att undersöka vilka naturvärden som förekommer i området har en naturvärdesinventering genomförts. Etableringsområdet har överlag hårt brukade produktionsskogar med låga naturvärden. Vid placering av verk och vägar har kända och inventerade naturvärden undvikits. Anläggningsarbetena kommer vid känsliga platser och områden att anpassas till naturmiljöns förändringar under olika årstider, t.ex. kommer schaktningsarbeten och tunga transporter att undvikas under blöta perioder.

Inga större vattendrag eller diken bedöms påverkas vid vägdragning. I de fall våtmarker behöver passeras kommer åtgärder vidtas så att vattenflödet i, och tillflöden till, våtmarker inte däms upp eller förhindras strömma till nedströms liggande mark- och vattenområden. Vid passage av vattendrag och bäckar anläggs trummor för att säkerställa vattenföringen. Om fisk förekommer i vattendrag förläggs trummorna på sådant sätt att de inte medför vandringshinder för fisken. Samtliga passager över vattendrag sker längs med redan befintliga vägar.

Kända och inventerade naturvärden har undvikits vid placering av verk och vägar. I komplettering till ansökan anges vilka hänsyn som har tagits till respektive inventerat naturvärde vid dragning av väg och placering av vindkraftverk. I förslag till villkor anges att vägdragning i möjligaste mån ska ske i enlighet med ansökan, att övrig infrastruktur så långt som möjligt ska följa vägsträckningen och att slutlig vägsträckning ska ske i samråd med tillsynsmyndigheten.

Kulturmiljö

För att utreda påverkan på kulturmiljön har en kulturmiljöutredning genomförts. Sedan tidigare fanns två kulturhistoriska lämningar registrerade på området. Vid utredningen har ytterligare 50 lämningar registrerats. Inga fornlämningar finns i området. De flesta lämningar är kolningsanläggningar. Även röjningsrösen och hägnader har registrerats vid inventeringen. Kolningsanläggningarna förekommer i stora delar av landet och bedöms ha ett lågt vetenskapligt och kulturhistoriskt värde. Av kulturmiljöutredningen framgår att någon negativ kulturmiljöpåverkan normalt inte uppkommer i denna typ av utmarksmiljö eftersom skada på lämningar och kulturmiljöer kan förebyggas i projekteringsskedet. Hänsyn ska tas till registrerade lämningar.

Landskapsbild

En vindkraftpark innebär alltid en påverkan på landskapsbilden eftersom vindkraftverk syns på långt håll. Då vindkraftverken i de aktuella projekten placeras i skogsmark minskar dock dess synbarhet i landskapet. I närzonen, på ca 0–4,5 km avstånd, kommer vindkraftverken utgöra ett dominerande inslag i landskapsbilden. I närheten av vindkraftverken kommer också intryck från ljud, rörelse och skuggbildning att finnas. Siktanalys och fotomontage visar att flera av vindkraftverken kommer att synas från de närliggande byarna bland annat i St. Ekesås och Lilla lund. Samtidigt skymms också flera av vindkraftverken av vegetation.

I mellanzonen, på ca 4,5–10 km avstånd, utgör vindkraftverken ett framträdande inslag i landskapet men visuellt samspelar de ofta mer skalenligt med övriga element i terrängen. Enligt siktanalysen är det enbart från större öppna platser, som t.ex. vattendrag, som vindkraftverken kommer att synas.

I fjärrzonen, på ca 10–16 km avstånd, kan vindkraftverken vid rätt förutsättningar fortfarande ses, men dess påverkan på landskapet är underordnad övriga inslag. På detta avstånd framstår grupper av vindkraftverk som samlade enheter och utanför fjärrzonen kommer synligheten att snabbt minska ytterligare.

Buller

Ljudberäkningar har utförts i beräkningsprogrammet WindPRO och utgår från ett ”värsta fall” där ljudmottagaren alltid ligger i vindriktningen från vindkraftverket. Vid ansökta placeringar är avståndet mellan respektive verk och närmsta bostad cirka 650 m. Utförd bullerberäkning visar att inget vindkraftverk kommer att medföra ljudnivåer vid närmsta bostäder över det av Naturvårdsverket rekommenderade riktvärdet 40 dBA. Bullerberäkningarna är gjorda utifrån en trolig storlek, modell och fabrikat på de ansökta vindkraftverken. Efter slutligt val av vindkraftverk kommer Eolus att utföra nya bullerberäkningar i syfte att säkerställa att riktvärdet om 40 dBA i anslutning till bostadshus innehålls. Kontroll av verksamheten ska ske enligt inlämnat kontrollprogram

Beräkning har även utförts för lågfrekvent buller. Med tanke på den goda marginalen mellan riktvärde för lågfrekvent ljudpåverkan och den beräknade lågfrekventa ljudpåverkan bedömer bolaget att riktvärdet kommer att kunna innehållas.

Rörliga skuggor

Skuggberäkningar har utförts i beräkningsprogrammet WindPRO. Beräkningsmodellen tar ingen hänsyn till eventuell skymmande vegetation eller objekt. Den egentliga skuggpåverkan blir därför lägre än den beräknade. Av beräkningsresultatet framgår att några fastigheter beräknas få en förväntad skuggtid på över 8 timmar per år, ifall inga åtgärder vidtas. Ansökta verk kommer, där det behövs, att utrustas med skuggautomatik. Med hjälp av denna automatik kan vindkraftverken stängas av så att inga fastigheter riskerar att få mer skuggtid än 8 timmar per år.

Solljus kan ge reflexer mot främst rotorbladen om de inte är behandlade. Alla moderna vindkraftverk är dock behandlade och färgsatta så att reflexer inte uppkommer.

Säkerhetsfrågor

Vindkraftverk kan såsom många andra tekniska konstruktioner och byggnader utgöra en säkerhetsrisk. Kontinuerlig övervakning och regelbunden service medför dock att sannolikheten för olyckor är mycket liten. Isbildning på vindkraftverk uppkommer främst i kallt klimat och på högre höjder. För att detta ska inträffa i Mellansverige krävs att vindkraftverken ska ha stått stilla under speciella väderförhållanden, som t.ex. dimma/hög luftfuktighet följt av frost. Vindkraftverk känner också av eventuella obalanser i rotorbladen som kan orsakas av is, varvid de stoppas. Vindkraftverken är utrustade med övervakningssystem så att de stängs av om temperaturen blir onormalt hög. Risken för brand i vindkraftverken minimeras därmed. I vindkraftverken kommer det att finnas åskledare installerade.

Kontroll av verksamheten

Under driften fjärrövervakas vindkraftverken dygnet runt med hjälp av datorer vilka slår larm vid eventuella felaktigheter. Dessutom besöker servicepersonal vindkraftverken regelbundet, 2-4 gånger per år. För att säkerställa driften och minimera eventuella störningar från verksamheten mot omgivningen kommer program för egenkontroll att upprättas i enlighet med 26 kap. 19 § miljöbalken och förordningen om verksamhetsutövares egenkontroll (SFS 1998:901).

Avveckling

Avvecklingen innefattar nedmontering och bortforsling av blad, turbin, torn och intern utrustning (eventuellt också fundament). De delar av torn och maskinhus som består av stål och aluminium kan återvinnas. Rotorbladen samt de delar av maskinhuset som består av glasfiberarmerad epoxi kan energiutvinnas. Betongmaterialet i fundamenten kan återanvändas som fyllnadsmassor efter att armeringen separerats. Transformatorstationer avlägsnas och markförlagda kablar grävs upp. Metall och isolering i kablarna kan återvinnas. Det är också möjligt att låta kablarna ligga kvar i marken för att återanvändas vid framtida behov. Uppbilning och bortforsling av betong är ett mycket energikrävande arbete. Det är därför mycket troligt att miljöpåverkan blir större vid ett borttagande av fundamenten än om betongen lämnas kvar i marken. Sannolikt kommer därför betongen att lämnas kvar och övertäckas med jord. Belopp för ekonomisk säkerhet för nedmontering av vindkraftverken föreslås om 450 000 kronor per vindkraftverk samt att säkerheten ska kunna ställas succesivt efter plan.

Alternativ lokalisering

Som alternativ lokalisering har Hoppeskogen i Vimmerby kommun redovisats. Detta område är likvärdigt i storlek och bedöms rymma cirka 11 vindkraftverk. Platsen är belägen cirka 2,5 km väster om Gullringen, 2 km öster om Kvills Nationalpark och 15 km nordväst om Vimmerby. Området utgörs av produktionsskog med barrskog, främst tall. Området är relativt glesbefolkat. Utifrån bedömningen av de båda lokaliseringalternativen bedöms Boarp vara den lämpligaste lokaliseringen.

Nollalternativ

Den planerade verksamhetens miljökonsekvenser utvärderas mot ett nollalternativ, d.v.s. om tillstånd till den sökta verksamheten inte medges. Nollalternativet medför att elproduktionen av förnyelsebar el inte utökas.

Yttranden

Yttranden i ärendet har inkommit dels vid remiss och kungörelse av den ursprungliga ansökan med 13 vindkraftverk, dels vid kungörelse av nu aktuell ansökan med fyra vindkraftverk. I inkomna yttranden i ärendet har sammanfattningsvis följande anförts med anledning av Eolus Vind AB:s ansökan.

Försvarmakten har inget att erinra mot uppförande av de nu föreslagna fyra vindkraftverken. Yttrandet gäller endast angivna positionerna och höjd. Flyttas en position i någon riktning mer än 30 meter alternativt om totalhöjden ändras måste Försvarmakten få en ny remiss. Tidigast när exakt tidpunkt för byggstart, position och höjd är fastställd och senast fyra veckor före tornet når 20 meters höjd ska en flyghinderanmälan insändas av sökanden enligt 6 kap. 25 § luftfartsförordningen.

Luftfartsverket (LFV) framför att den flyghinderanalys som är utförd i ärendet är från 2014 och gäller inte längre. Flyghinderanalyser gäller i två år från utfärdandedatum. Därför ska uppsättaren begära en ny flyghinderanalys av LFV innan arbetena påbörjas. LFV har inget att erinra mot vindkraftparken i egenskap av sakägare för CNS-utrustning, men endast en flyghinderanalys ger svar på huruvida flygplatser in- och utflygning svägar samt hinderytor påverkas av etableringen.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) har inget att invända mot etablering av vindkraft i området. Vindkraftverken kommer inte att ha någon påverkan på Rakelnätets befintliga länkstråk och verkens placering kommer inte att påverka radiosystemet Rakel.

Trafikverket har inga synpunkter på placeringen av vindkraftverken i förhållande till det statliga vägnätet. Trafikverket informerar om regler för anslutningar till allmän väg, transporter av vindkraftverk och påverkan på luftfarten.

Länsstyrelsen i Jönköpings län tillstyrker vindkraftparken. Bolaget anger att undersökning av skyddade natur- och kulturvärden kommer att ske innan etablering av kontrollbyggnader och transformatorstation för att minimera negativ påverkan. Det är en brist i ansökan att de områden där bolaget avser att etablera följdverksamheter, såsom kontrollbyggnader och transformatorstationer, inte är inventerade avseende natur- och kulturvärden.

Förslag till slutlig placering av vindkraftverk, vägar, ledningsdragningar, uppställningsytor, transformatorstationer med mera ska lämnas till tillsynsmyndigheten för samråd senast tre månader innan anläggningsarbetena påbörjas, förslaget ska även innefatta skuggberäkningar för bostäder samt ljudberäkningar som verifierar att 40 dB (A) ekvivalent ljudnivå vid bostadshus innehålls och att Folkhälsomyndighetens riktvärden för lågfrekvent buller inomhus kan innehållas.

Kommunfullmäktige i Vaggeryds kommun beslutar att Vaggeryds kommun tillstyrker hela anläggningen för vindkraftpark Boarp.

Miljö- och byggnämnden konstaterar att vindkraftverk 11 ligger inom det respektavstånd om fyra verkshöjder till bostäder, som anges i den av kommunfullmäktige nyligen antagna vindbruksplanen. Enligt ansökan kommer inget av vindkraftverken medföra ljudnivåer över det rekommenderade riktvärdet 40 dB(A). För ett av vindkraftverken (vkv 11) har ett avvikande effektvärde (mode-inställning) med ett lägre källjud använts vid ljudnivåberäkningen. Enligt kommunens översiktsplan, riktlinjer för vindkraft, ska vindkraftverk inte placeras närmare sammanhållen bebyggelse än 1 000 m för att ge byar utvecklingsmöjligheter. Vindkraftverk 13 ligger på ett avstånd om 1 314 m till Ekesås 4, som ingår i byn Ekesås och som räknas som sammanhållen bebyggelse.

Enligt översiktsplanen ska tillståndsgivningen vara restriktiv i områden där det finns efterfrågan på mark för bebyggelse för att slå vakt om landsbygdens möjligheter att utvecklas. Mörkhultet är den bostadsfastighet som har närmast till ansökta vindkraftverk, avståndet är 642 respektive 931 m, till de två andra verken är det över 1 000 m. Lilla Lund har 830 respektive 845 m till ansökta verk och till de två andra verken är det över 1 500 m. Avståndet från Ekesås till ansökta verk är mer än 1 000 m.

Skillingaryd/Vaggeryds ornitologiska förening framför att det i området finns flera biotopskydd samt nyckelbiotoper med gammelskogskaraktär, samt flera mossar med mycket

liten påverkan av dränering och torvtäkt. Hela området orörda karaktär riskerar att gå förlorad vid etablering av vindkraft och vägar.

Vid Radarmossen och Vätingen finns spelplatser för orre och i samma område finns flera nattskärrerevir. I närheten av både vindkraftverk 12 och 13 finns spelplatser för tjäder. Placeringen av vindkraftverk 12 och 13 är högst olämpliga. Tjäder och orre har goda förekomster i hela det planerade vindkraftområdet.

Mellan verken kommer ny väg att anläggas, vilken dras mitt i de nattskärrerevir som finns i området. Nattskärran fångar sin föda, mest nattfjärilar, i luften och risk för kollision/störning är tänkbar. Verk 12 och 13 är placerade oroväckande nära befintligt biotopskydd. Vindkraftverken riskerar att ta bort naturupplevelsen för besökare samt påverka naturvärdena negativt. Det finns en stor fara i det ingrepp som vägbyggena kommer att medföra, inte minst hur mossmosaikens påverkas hydrologiskt.

Johan Järnebark, Matilda Fransson, Lissie Järnebark och Nellie Järnebark lämnar synpunkter bland annat om att följdverksamheter inte redovisats tillräckligt väl och att det finns brister i rovfågelinventeringen. Fotomontagen är inte tillfredställande eftersom verken inte har rätt storlek och att fotografiet är taget ur en dålig vinkel. De önskar få fastigheten inlöst om vindkraftverken byggs.

Johanna Karlsson med familj framför att tre av de planerade vindkraftverken ligger nära deras bostadshus. Både skuggtimmar och bullervärde kommer att överskrida gränsvärdena på deras gård Tofteryds-Torp 1:36. Ansökan bör därför i sin helhet avslås. Ansökan är inte klar, det finns ingen redovisning av var ledningar ska dras, var transformatorer ska stå eller vart elen ska ta vägen. De ifrågasätter hur boende nära vindkraftverken ska fungera med tanke på buller och rörliga skuggor, och undrar vem som står för konsekvenser som sänkt fastighetsvärde och försämrad livskvalitet. De efterfrågar fotomontage för de närmaste verken från deras hus.

Ken och Ami Frick framför att vindkraftverken innebär risk för iskast och att nya rön visar på betydligt större säkerhetsavstånd än vad som nämns i ansökan. Processen mellan markägare och bolaget har inte gått rätt till, alla markägare inom 500 meter har inte kontaktats i ett tidigt skede innan samrådsmöte. Det finns många brister i ansökningshandlingarna bland annat när det gäller beskrivning av lågfrekvent buller, bullerberäkningar och lokalisering av följdverksamheter.

Lars Olsson anser att ansökan inte är komplett. Bolaget har bland annat inte beskrivit var nätanslutning och transformatorer ska vara. Stora ingrepp kommer att göras i natur och hos markägare som inte tidigare deltagit i samrådet. Frågan om sänkt fastighetsvärde har avfärdats i ansökan. Bygdepeng kan inte kompensera för omkringboendes försämrade boendemiljö. Om vindkraftverken byggs blir grunden för levnadsmiljön helt borttagen.

Medlemmar i Vindkraftpark Boarp – ideell förening genom Ken Frick framför att ansökan inte innehåller tillräckligt underlag när det gäller bland annat buller, skuggbildning, slutlig lokalisering av vindkraftverken och vägdragning. Etableringen är ett intrång i livsmiljön. Det är viktigt att behålla en levande landsbygd. Vindkraftsetableringen kommer att förstöra stora naturvärden samt en vacker landskapsbild. Flyttfågelsträck har inte kartlagts i tillräcklig utsträckning. Natura 2000-området Skillingaryds skjutfält kommer att påverkas negativt genom att djur- och naturliv missgynnas av etableringen.

Sakägare i föreningen "Nej till vindkraftverk i Boarp" genom Lars Olsson och Ken Frick anser att ansökan ska lämnas tillbaka till kommunen för ny behandling då förutsättningarna är annorlunda nu jämfört med när senaste ansökan gjordes 2014-04-22. Endast fyra verk återstår att behandla. Påverkan från dessa verk på omkringboendes livsmiljöer blir mycket stor, och den miljövinst som eventuellt kan uppnås av fyra vindkraftverk uppväger inte de miljöstörningar som omkringboende kommer att utsättas för.

Om inte ansökan behandlas från början med ny miljökonsekvensutredning, utan miljöprövningsdelegationen fattar beslut om ansökan, ska följande punkter tas hänsyn till.

1. Det finns ingen redogörelse i ansökan för var kablar från verken samt transformatorstationer ska anläggas. Detta är i sig en tillståndspliktig verksamhet. Tillstånd kan inte ges innan denna fråga har redogjorts för och blivit löst.
2. Vindkraftverk 10 och 11 kommer för nära bostäderna på Mörkhultet och Lilla Lund. Ljudet kommer att överstiga 40 dB. Skuggor kommer att drabba fastigheterna.
3. I ansökan saknas redogörelse för hur transporter från riksväg 812 eller 810 till de stickvägar som ska anläggas, kommer att ske. Fem vattendrag kommer att passeras, och det har inte beskrivits i ansökan hur det kommer att ske. Bolaget har inte redogjort för hur den enskilda vägen mellan riksväg 812 och 810 påverkas av byggnationen av vindkraftverken. Ingen diskussion har förts med väghållare.

Med stöd av ovanstående ska i första hand ansökan avslås i sin helhet. Om inte ansökan avslås bör den skickas tillbaka och man bör göra en ny ansökan till kommunen med ny miljökonsekvensutredning.

Sökandens bemötande

Eolus Vind AB har sammanfattningsvis framfört följande med anledning av inkomna yttranden i ärendet.

Buller

Riktvärdet om 40 dBA utomhus vid bostäder ska hållas. Ansvarig är verksamhetsutövaren. Skulle det visa sig vid kontrollmätningar att riktvärdet inte hålls, finns tekniska förutsättningar för att reducera ljudet från vindkraftverket. Det är tillsynsmyndigheten som tillser att riktvärden hålls.

Skuggor

Riktvärdet 8 timmars faktisk skuggtid per år och 30 minuter per dag ska hållas. De beräkningar som utförts ger ett teoretiskt möjligt utfall. Teknisk utrustning, s.k. skuggvakt, kan installeras för att säkerställa att riktvärden inte överskrids. En skuggvakt fungerar så att en dator stänger av vindkraftverket automatiskt, när villkoret om skuggtid har nåtts, under de perioder det skuggar berörd mottagare.

Slutlig placering av vindkraftverk med mera

Bolaget finner Länsstyrelsens begäran att "förslag till slutlig placering av vindkraftverken, vägar, ledningsdragningar, uppställningsytor, transformatorstationer med mera ska lämnas till tillsynsmyndigheten för samråd senast tre månader innan anläggningsarbetet påbörjas" är både rimlig och lämplig med anledning av hur byggprocessen ser ut. Så även att förslaget ska innefatta uppdaterade ljud- och skuggberäkningar samt lågfrekvent buller som verifierar att

riktvärden hålls. Resultatet från kommande natur- och kulturinventering styr vilket område som tas i anspråk för följdverksamhet.

Det är allt för tidigt att i detta skede ha detaljinformation om transportleder då detta först fastställs efter den slutliga upphandlingen av transportfirma och vindkraftverk.

Radarbaserad hinderbelysning

För att få styra hinderbelysningen med ett radarbaserat system krävs dispens från Transportstyrelsen. För närvarande beviljas inga dispenser på grund av att Försvarmakten inte godkänner radarbaserade system.

Fotomontage

Valet av platser för fotomontage har tagits fram i en avvägning mellan synpunkter som framkom i samrådsfasen med myndigheter, allmänheten och särskild berörda samt upprättad landskapsanalys. Det är tyvärr inte möjligt praktiskt och arbetsmässigt att ta fram flera olika fotomontage från varje enskild fastighet. Fotomontaget från Stora Ekesås är taget från en öppen plats som allmänheten har tillgång till där flera vindkraftverk enligt siktanalysen bedöms bli synliga. Vindkraftverken som används i fotomontaget har en totalhöjd av 200 meter i enlighet med ansökt verksamhet.

Landskapsbild

En etablering av vindkraft innebär en förändrad landskapsbild. Hur påverkan på landskapsbilden uppfattas är högst individuell. Vissa anser att vindkraftverk endast är förfulande för landskapsbilden, medan andra anser att vindkraftverk är ett välkommet inslag i landskapet för ett omställande till ett mer fossilfritt samhälle. Vindkraft är reversibel, vilket innebär att när verksamheten upphör kan vindkraftverken monteras ned och marken återställs till sitt utgångsläge.

Information närboende

Bolaget bjöd in samtliga fastighetsägare inom 2,1 kilometer från något planerat verk till samrådsmöte den 17 april 2014. Detta för att ge samtliga som anses berörda möjlighet att yttra sig kring planerna. Detta har skett enligt gängse processer och regleras i 6 kap. miljöbalken. Innan detta har kontakt tagits med de fastigheter som fysiskt berörs av vindkraftsetableringen för att exempelvis teckna arrendeavtal.

Elanslutningspunkt

Innan utformning av anslutningspunkt till överliggande elnät kan bestämmas måste parkens omfattning vara klarlagd. Innan beslut vunnit laga kraft finns stor osäkerhet kring parkens omfattning. På grund av detta åtar sig bolaget istället att utreda natur- och kulturvärden innan etablering av kontrollbyggnader och transformatorstation för att minimera negativ påverkan.

Gällande el-infrastrukturen är anslutningsledning en separat tillståndsprövning som bolaget inte styr över, och som ligger senare i tiden när miljötillstånd har beviljats. Det är Vattenfalls koncessionsområde och området är utbyggt med kapacitet i nätet som kan ta emot el från vindkraften.

Fågelliv

Bolaget har utfört fågelinventeringar i området. Resultatet av inventeringarna har inte medfört ytterligare försiktighetsåtgärder än som tidigare redovisats. Resultatet från kungsörnsinventeringen visar att ingen häckning av kungsörn finns inom området, det utesluter dock inte att enstaka överflygande örnar kan förekomma.

Påverkan av vindkraften för natur och fågellivet har tagits i beaktan i ansökningsmaterialet, och fågelinventeringar har genomförts för att säkerhetsställa lämplighet för vindkraftsetableringen.

Naturvärden

Bolaget har i detalj visat hur hänsyn till identifierade naturvärden ska tas. I och med detta bedöms frågan vara väl belyst.

Inlösen fastigheter

Bolaget avser inte att lösa in fastigheter i närområdet då myndighetskrav enligt praxis för ljud och skuggbildning vid närliggande fastigheter inte kommer överskridas.

Vaggeryds kommuns vindbruksplan

Vindkraftsparkens närområde innehåller en bostad som ligger inom det avstånd om 800 meter som anges i kommunens nya vindbruksplan. Bolaget måste, så som alla bolag som projekterar och etablerar vindkraft i Sverige, följa de nationella riktlinjer som gäller för ljud- och skuggbildning för kraftverk. Det är också brukligt att reglera detta i miljötillståndens villkor, och vid behov uppfylls skuggkrav med hjälp av skuggvaksreglering av verken. Man bör även här ta i beaktan att omgivningarna och landskapsbilden domineras av skogsmark, vilket skapar ridåer och medför att kraftverken är delvis dolda.

Bolagets alla vindkraftparker uppfyller vedertagna nationella regelverk och riktvärden för ljud, skugga och lågfrekvent ljud enligt folkhälsoinstitutet. I den kontexten är 800 m inget vedertaget legalt nationellt krav.

I tillägg till detta pekar man i den nya vindbruksplanen ut kraftverkens föreslagna område som lämpliga för vindbruk (område 20). Ett av verken (VKV 11) hamnar marginellt utanför detta område medan övriga innefattas.

Flyghinderanalys

Innan byggnationsstart kommer bolaget att genomföra en ny flyghinderanalys.

Miljöprövningsdelegationens bedömning

Miljökonsekvensbeskrivning

Ansökan inkom före den 1 januari 2018 när nu gällande 6 kap. miljöbalken om miljöbedömningar trädde i kraft. Enligt övergångsbestämmelserna till 6 kap. miljöbalken gäller äldre föreskrifter fortfarande för handläggning och prövning av ärenden där ansökan inkommit före ikraftträdandet.

Sökanden har fullgjort de i 6 kap. miljöbalken angivna skyldigheterna att genomföra samråd och att upprätta en miljökonsekvensbeskrivning. Miljöprövningsdelegationen bedömer att den av sökanden ingivna miljökonsekvensbeskrivningen är av sådan beskaffenhet att den kan godkännas.

Tillstyrkan enligt 16 kap. 4 § miljöbalken

En förutsättning för att kunna ge tillstånd till en anläggning för vindkraft är att den kommun där anläggningen avses att uppföras har tillstyrkt det. Kommunfullmäktige i Vaggeryds kommun har i yttrande som inkom till Länsstyrelsen 2017-03-31 tillstyrkt ansökan. Tillstyrkan avsåg ansökan om tillstånd för 13 vindkraftverk. Kommunfullmäktige har inte återtagit sin tillstyrkan. Miljöprövningsdelegationen konstaterar mot bakgrund av detta att det inte

föreligger något hinder med anledning av 16 kap. 4 § miljöbalken att ge tillstånd till den sökta verksamheten.

Tillåtlighet

Allmänt

Ansökan gäller frågan om tillstånd till en vindkraftsetablering med högst fyra vindkraftverk. Vindkraftverken planeras att bli maximalt 200 meter höga. Etableringsområdet ligger inte inom område av riksintresse för vindbruk eller inom område för något annat riksintresse.

Den sökta verksamheten ligger till största delen inom ett område som i Vaggeryds kommuns vindbruksplan är utpekad som ett potentiellt område för vindbruk. Ett vindkraftverk, verk 11, ligger strax utanför området och på ett kortare avstånd till närmaste bostad jämfört med det respektavstånd om 700 meter som anges i kommunens vindbruksplan. Vindbruksplanen är ett tematiskt tillägg till kommunens översiktsplan. En översiktsplan är dock inte juridiskt bindande.

Mark- och miljööverdomstolen har i dom 2019-05-09 Mål nr M 4293-18 bedömt frågan om behov av skyddsavstånd till bostadshus. Av domen framgår bland annat följande.

”Mark- och miljööverdomstolen har i tidigare mål om tillstånd till vindkraftverksamhet funnit att det ur bullersynpunkt inte är miljömässigt motiverat med ett preciserat krav på visst avstånd utan att det är tillräckligt att placeringen av vindkraftverken regleras genom ett villkor om maximalt tillåtet buller vid bostäder (se t.ex. MÖD 2014:34).

Någon marginal till det i praxis vedertagna begränsningsvärdet om 40 dB(A) vid närmaste bostäder erfordras inte (jfr Mark- och miljööverdomstolens dom den 24 januari 2013 i mål nr M 8236–12). Det finns inte anledning att ha några andra utgångspunkter för bedömningen i detta fall.”

Miljöprövningsdelegationen bedömer att villkor för ljud och skuggor vid bostäder enligt praxis för vindkraftsanläggningar kan innehållas för ansökta vindkraftverk.

Miljöprövningsdelegationen bedömer att det är tillräckligt att på detta sätt begränsa avståndet till bostäder och att säkerställa att olägenheter för människors hälsa inte uppkommer.

Miljöbalkens mål och hänsynsregler m.m.

Om verksamheten bedrivs i enlighet med villkoren i detta beslut och om de åtgärder som redovisas i övrigt i ansökan vidtas, bedömer Miljöprövningsdelegationen att den sökta verksamheten inte strider mot miljöbalkens mål.

Miljöprövningsdelegationen bedömer att bolaget i tillräcklig omfattning har visat att de förpliktelser som följer av 2 kap. 1 § miljöbalken kommer att iakttas i den sökta verksamheten.

Miljöprövningsdelegationen bedömer att verksamheten går att förena med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurser. Den valda lokaliseringen kan därmed godtas.

Naturmiljö, fladdermöss och fåglar

Miljöprövningsdelegationen bedömer mot bakgrund av de inventeringar som genomförts av fladdermöss, fåglar och naturvärden samt mot bakgrund av vindkraftparkens utformning, att verksamheten bör kunna bedrivas utan oacceptabel inverkan på de naturvärden som finns

inom och i närheten av etableringsområdet. De synpunkter som har anförts och de uppgifter som har lämnats av närboende och föreningar förändrar inte denna bedömning. Sökanden har föreslagit skyddsåtgärder för att minska risken för negativ påverkan på fåglar. Miljöprövningsdelegationen bedömer ur fågel- och fladdermussynpunkt att det kan vara möjligt att uppföra vindkraftanläggningen genom vissa anpassningar för att minska risken för negativ påverkan på fåglar och fladdermöss.

Utförd inventering av nattskärria visar att nattskärria förekommer inom etableringsområdet med en täthet av ca 0,33 nattskärria/km². Enligt vindvalsrapport 6740, Vindkraftens påverkan på fåglar och fladdermöss – Syntesrapport, anges att skyddsavstånd inte är nödvändigt vid etablering i områden med förekomst av nattskärria, men att uppföljning inom kontrollprogram rekommenderas. Det rekommenderas också att täta bestånd av nattskärria (> två revir/km²) i naturliga miljöer, såsom hållmarkstallskog eller gles tallskog på mossar och motsvarande, bör undantas från vindkraftutbyggnad. Däremot rekommenderas inte att undanta områden med täta förekomster på hyggen eller i ungsogar eftersom de nattskärriorna ändå kommer att flytta på sig så snart skogen vuxit sig äldre och tätare. Av rapporten från utförd inventering framgår att det relativt höga antalet nattskärria i det undersökta området beror på att stora delar utgörs av produktionsskog. Stora hyggen har skapats vilket gynnat nattskärria. Det anges också att det finns ett samband mellan spelande nattskärria och hyggen som håller på att växa igen med björk. Bolaget har åtagit sig att inte utföra några anläggningsarbeten av hårdgjorda ytor (vägar, kranplatser och dylikt) under perioden 1 maj till den 31 augusti i närheten av potentiella lokaler för nattskärria. Miljöprövningsdelegationen bedömer att de föreslagna skyddsåtgärderna är tillräckliga.

Landskapsbild och kulturmiljö

Miljöprövningsdelegationen bedömer att frågan om verksamhetens inverkan på landskapsbild och kulturmiljön i området får anses ha utretts på ett tillfredsställande sätt. Enligt Miljöprövningsdelegationens mening är det ofrånkomligt att en etablering av de aktuella vindkraftverken ger en påverkan på landskapsbild och kulturmiljön. Miljöprövningsdelegationen bedömer att bolagets förslag till etablering av vindkraftverk på den aktuella platsen inte kommer att innebära någon oacceptabel påverkan på landskapsbild eller de kulturmiljövärden som finns i området.

Miljöprövningsdelegationen erinrar samtidigt om att frågor om påverkan på kulturmiljön främst hanteras i kulturmiljölagen (1988:950). Miljöprövningsdelegationen vill även påpeka att om fornlämningar som idag inte är kända påträffas inom verksamhetsområdet, har verksamhetsutövaren en skyldighet enligt bestämmelserna i kulturmiljölagen att omedelbart stoppa arbetet och göra en anmälan till Länsstyrelsen i Jönköpings län.

Tillståndstid och igångsättningstid

Bolaget har yrkat på en tillståndstid om 35 år från det att beslutet vunnit laga kraft. Miljöprövningsdelegationen bedömer att yrkandet är skäligt.

Bolaget har yrkat på en igångsättningstid om fem år. Detta ligger väl i linje med vad Miljöprövningsdelegationen bedömer vara en acceptabel igångsättningstid. Miljöprövningsdelegationen bedömer därför att en igångsättningstid om fem år kan medges.

Sammanfattande bedömning

Om verksamheten bedrivs i enlighet med villkoren i detta beslut och om de åtgärder som redovisas i övrigt i ansökan vidtas, bedömer Miljöprövningsdelegationen att det inte föreligger hinder mot att bevilja sökt tillstånd.

Villkor m.m.

Slutlig utformning

Förslag till slutlig placering av vindkraftverk, väg- och ledningsdragningar, uppläggnings- och uppställningsytor, transformatorstationer med mera ska lämnas till tillsynsmyndigheten senast tre månader innan anläggningsarbetena påbörjas. Tillsynsmyndigheten får också genom delegation möjlighet att föreskriva de ytterligare villkor som kan behövas vid slutlig placering av vindkraftverk och annan infrastruktur enligt villkor 3.

Sökanden har angett att innan slutlig placering föreslås för transformatorstation och kontrollbyggnader ska undersökning ske av natur- och kulturmiljövärden för att minimera negativ påverkan. I flera yttranden påpekas att det saknas tillräcklig redovisning i ansökningshandlingarna om var dessa anläggningar ska placeras.

Miljöprövningsdelegationen konstaterar att de utförda naturvärdesinventeringarna omfattar områden där nya vägar eller verksplatser planeras att anläggas samt områden längs med de befintliga vägar som ska användas inom etableringsområdet. Sökanden har redovisat vilken hänsyn som tagits till inventerade naturvärden vid dragning av vägar och placering av vindkraftverk, samt föreslagit villkor om att övrig infrastruktur så långt möjligt ska följa vägsträckningen. Miljöprövningsdelegationen bedömer att ansökningshandlingarna innehåller tillräckligt underlag för att hitta lämplig placering för transformatorstation och kontrollbyggnader inom de inventerade områdena. Om anläggningarna behöver placeras utanför dessa områden bör det vara möjligt att efter ytterligare inventeringar hitta platser där dessa kan uppföras inom etableringsområdet utan att de skadar natur- eller kulturmiljövärden.

Buller

Miljöprövningsdelegationen bedömer att buller från verksamheten ska begränsas så att den ekvivalenta ljudnivån inte överskrider 40 dB (A) vid omkringliggande bostäder. Mot bakgrund av att upphandling av vindkraftverken sker efter att tillstånd meddelats samt att flyttmån medges, bedömer Miljöprövningsdelegationen att det är viktigt att bolaget följer upp villkoret genom närfältsmätningar och beräkningar eller genom immissionsmätningar vid bostäder för den typ av verk som faktiskt uppförts. En redovisning av resultaten ska inges till tillsynsmyndigheten senast 12 månader från det att vindkraftanläggningen tagits i drift. Om det föreligger särskilda skäl bör tillsynsmyndigheten kunna medge längre tid.

Skuggning

Miljöprövningsdelegationen bedömer att skuggning ska begränsas så att den faktiska skuggtiden inte överskrider 8 timmar per år. Av den beräkning av skuggpåverkan som genomförts framgår att det kan vara svårt att klara dessa värden i vissa lägen. Miljöprövningsdelegationen bedömer därför att vindkraftverken behöver vara förberedda för installation av utrustning som kan stänga av verken för att reducera skuggpåverkan vid närbelägna bostäder, för att inte riskera villkorsöverskridande.

Hinderbelysning

Kraven gällande hinderbelysning regleras i annan lagstiftning. Miljöprövningsdelegationen bedömer emellertid att det med hänsyn till störning för närboende och påverkan på landskapsbilden bör föreskrivas genom villkor att hinderbelysningen om möjligt ska skärmas av och reduceras så mycket som gällande lagstiftning medger.

Kemikalie- och avfallsfrågor

Verksamheten bedöms inte innebära någon omfattande hantering av kemikalier och avfall. Miljöprövningsdelegationen bedömer likväl att det bör föreskrivas som villkor att den hantering som sker av avfall och kemikalier ska ske så att eventuellt spill och läckage samlas upp och tas omhand.

Fladdermöss

I Vindvals uppdaterade syntesrapport "Vindkraftens påverkan på fåglar och fladdermöss, rapport 6740" maj 2017, föreslås att man i södra Sverige (Götaland och Svealand) generellt använder stoppreglering för att skydda fladdermöss under perioden 15 juli till 15 september, från solnedgång till soluppgång och förutsatt att vindstyrkan (i rotorhöjd) är < 6 m/s (medelvind under en tio-minuters period) och att temperaturen samtidigt är > 14 °C. Miljöprövningsdelegationen bedömer att villkor om stoppreglering enligt dessa rekommendationer bör föreskrivas.

Säkerhetsfrågor

Det är verksamhetsutövaren som ansvarar för säkerheten vid vindkraftanläggningen vad gäller bl.a. risken för iskast. Miljöprövningsdelegationen konstaterar emellertid att det finns flera sätt att på ett tillfredsställande sätt förhindra iskast, t.ex. genom att reglera driften av verken i förhållande till förekomst av isbildning. Miljöprövningsdelegationen bedömer därför mot bakgrund av de uppgifter som lämnats i ansökan samt villkor 1 i detta beslut, det allmänna villkoret, att det inte är nödvändigt med ytterligare villkor gällande säkerhetsfrågor.

Återställande efter avslutad verksamhet

Miljöprövningsdelegationen bedömer att den plan för återställande av området efter avslutad verksamhet som redovisas i ansökningshandlingarna är godtagbar. Det slutliga återställandet bör dock ske i samråd med tillsynsmyndigheten. Av den anledningen är det angeläget att bolaget meddelar tillsynsmyndigheten i god tid innan verksamheten i sin helhet eller i någon del, upphör.

Tillsynsmyndigheten får också genom delegation möjlighet att föreskriva de ytterligare villkor som kan behövas vid återställande efter avslutad verksamhet.

Kontrollprogram

Bolagets verksamhet omfattas av förordningen (1998:901) om verksamhetsutövarens egenkontroll. Där ställs bland annat krav på rutiner för fortlöpande kontroll av att utrustning med mera för drift och kontroll, hålls i gott skick. För att förebygga olägenheter för människors hälsa och miljön bör bolaget fortlöpande och systematiskt bedöma riskerna med verksamheten från hälso- och miljösynpunkt.

Miljöprövningsdelegationen anser att ett kontrollprogram bör finnas för verksamheten. Programmet bör bland annat omfatta kontroll och rutiner för att säkerställa att villkoren i tillståndet innehålls. När förslag till kontrollprogram tas fram bör samråd ske med tillsynsmyndigheten och det bör lämnas in till tillsynsmyndigheten senast sex månader efter att detta

tillstånd har tagits i anspråk eller vid senare tid som tillsynsmyndigheten bestämmer. Dessutom bör ett förslag till kontrollprogram för anläggningsarbetena tas fram och lämnas till tillsynsmyndigheten senast sex veckor innan arbetena börjar.

Besiktning

Mot bakgrund av att ansökan avser en ny verksamhet som innebär exploatering av naturmiljön bedömer Miljöprövningsdelegationen att kontroll behövs av att anläggningen uppförts i enlighet med tillståndet och med vad bolaget har angivit i ansökan. Besiktningen ska utföras av utomstående, sakkunnig besiktningsförrättare senast inom sex månader från det att verksamheten har satts igång eller vid den senare tidpunkt som tillsynsmyndigheten bestämmer. Detta bör föreskrivas som villkor.

Ekonomisk säkerhet

Miljöprövningsdelegationen bedömer att en ekonomisk säkerhet ska ställas för verksamheten och att det belopp om 450 000 kronor per vindkraftverk som föreslås av sökanden är otillräckligt. Miljöprövningsdelegationen vill här framhålla att syftet med ekonomisk säkerhet är att säkerställa att tillräckliga återställningsåtgärder kommer att kunna vidtas då verksamheten upphör. Säkerheten ska täcka de kostnader det skulle innebära om verksamhetsutövaren inte kan fullgöra återställningsåtgärderna och Länsstyrelsen istället tvingas upphandla dessa efter det att verksamhetsutövaren lämnat området. Det är även viktigt att ha i åtanke att tillståndet medger verksamhet under 35 år. Vid fastställandet av belopp för säkerheten bör hänsyn därför även tas till den inflation som kan väntas ske under perioden. Med detta i beaktande bedömer Miljöprövningsdelegationen att det är skäligt att kräva att en säkerhet om minst 650 000 kronor per verk ska ställas innan tillståndet får tas i anspråk.

Bolaget har i sin ansökan föreslagit att säkerheten ska kunna byggas upp successivt. Miljöprövningsdelegationen bedömer emellertid att hela säkerheten ska finnas tillgänglig från den dag tillståndet tas i anspråk. Se Mark- och miljööverstomstolen dom i mål M 9473-13.

Prövning av formerna för hur säkerheten ska ställas sker av Miljöprövningsdelegationen i särskild ordning i samband med att säkerheten ställs.

Upplysningar

Miljöprövningsdelegationen erinrar om att meddelat tillstånd enligt miljöbalken inte befriar verksamhetsutövaren från skyldighet att rätta sig efter vad som föreskrivs i annan författning.

Hur man överklagar

Miljöprövningsdelegationens beslut kan överklagas hos Mark- och miljödomstolen i Växjö, se bilaga 2.

Beslutande i ärendet

Miljöprövningsdelegationens beslut har fattats av Karin Fridell, ordförande, och Ola Lindén, miljöskakunnig. Länsstyrelsens föredragande har varit miljöskyddshandläggare Karin Fröbom.

Detta beslut har bekräftats digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Bilagor

1. Karta över turbinpositioner och koordinater.
2. Beslut om kungörelsedelgivning och Hur man överklagar

Kopia till

Länsstyrelsen i Jönköpings län, jonkoping@lansstyrelsen.se

Kommunstyrelsen i Vaggeryds kommun, info@vaggeryd.se

Miljö- och byggnämnden i Vaggeryds kommun, miljobygg@vaggeryd.se

Försvarsmakten, exp-hkv@mil.se

Naturvårdsverket, registrator@naturvardsverket.se

Havs- och vattenmyndigheten, havovatten@havovatten.se

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, registrator@msb.se

Trafikverket, eskilstuna@trafikverket.se

Luftfartsverket, lfv@lfv.se

Skillingaryd/Vaggeryds ornitologiska förening, c/o Hans Boberg, Södra Bruksgatan 25,
567 33 Vaggeryd

Ken och Ami Frick, Hankabo 3, 567 91 Vaggeryd

Johan Järnebark, Ekesås, 560 13 Hok

Johanna Karlsson, Mörkhultet, 560 13 Hok

Lars Olsson, Ekesås (lasse-eva@hotmail.com)

Aktförvararen

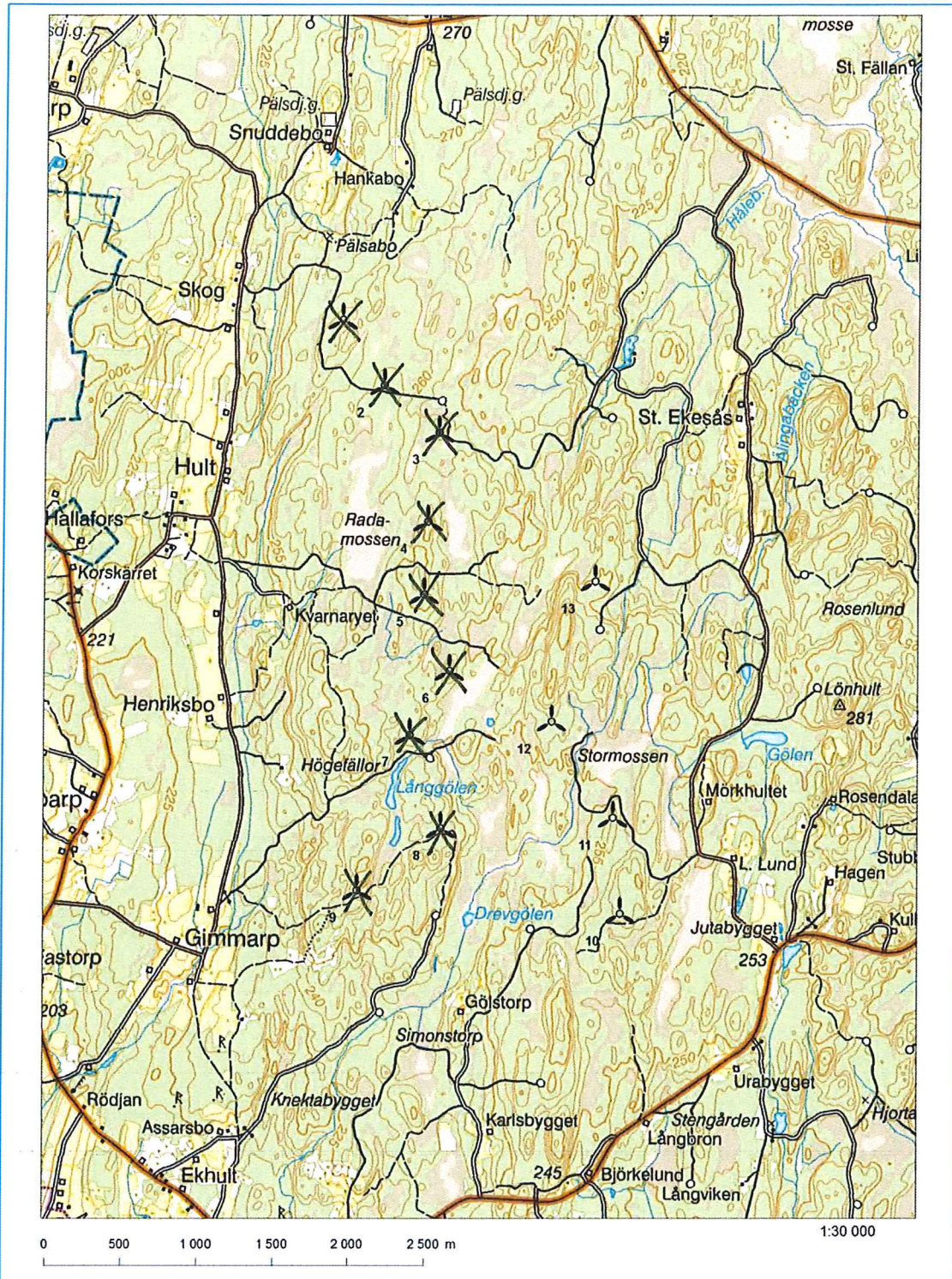
Ordf

Sak

Handl

Här kan du läsa mer om hur Länsstyrelsen behandlar personuppgifter:

www.lansstyrelsen.se/dataskydd

Överkryssade verk nr 1-9 omfattas inte av tillståndet.

Vindkraftverkens koordinater (enligt RT 90 2,5 GON V)

Verk	x	y
10	1405732	6368828
11	1405681	6369457
12	1405273	6370086
13	1405559	6370999

Miljöprövningsdelegationen

Delgivning

Länsstyrelsen delger detta beslut genom kungörelsedelgivning. Kungörelsen ska inom tio dagar efter dagen för detta beslut införas i **Post- och Inrikes Tidningar** samt **Jönköpings-Posten och Värnamo Nyheter**.

Beslutet hålls tillgängligt hos Länsstyrelsens enhet för miljöprövning, Östgötagatan 3, Linköping och hos aktförvararen i ärendet, Kommunledningskontoret i Vaggeryds kommun.

Ett exemplar av kungörelsen ska översändas till kommunen, sökanden och aktförvararen för att vara tillgänglig för sakägarna.

Delgivning anses ha skett på fjortonde dagen efter dagen för detta beslut, under förutsättning att kungörelsen inom ovan nämnda tid har införts i ovan nämnda tidningar.

Hur man överklagar

Miljöprövningsdelegationens beslut kan överklagas hos Mark- och miljödomstolen vid Växjö tingsrätt. Överklagandet ska dock skickas till Länsstyrelsen. Överklagandet skickas med vanlig post till **Miljöprövningsdelegationen, Länsstyrelsen Östergötland, 581 86 Linköping** eller med e-post till **ostergotland@lansstyrelsen.se**

Överklagandet ska ha kommit in till Länsstyrelsen senast den **4 december 2019**. Om överklagandet har kommit in i rätt tid överlämnar Länsstyrelsen överklagandet och handlingarna i ärendet till Mark- och miljödomstolen.

I överklagandet ska ni ange vilket beslut som överklagas och hur ni vill att beslutet ska ändras. Ange även namn, adress, telefonnummer och eventuell e-postadress.

Om ni behöver fler upplysningar kan ni vända er till Länsstyrelsen.

Här kan du läsa mer om hur Länsstyrelsen behandlar dina personuppgifter:

www.lansstyrelsen.se/dataskydd